

ABSTRAKT

Diplomová práce na téma „Jak mohou být ovlivněny sourozenecké konstelace zdravotním znevýhodněním“ se zabývá mapováním vlivu soužití se sourozencem s postižením a působením rodinného prostředí a vztahů na intaktní sourozence v oblasti volby povolání a postojů k plánování vlastního rodičovství. Dále také zkoumá možný vliv pohlaví intaktního sourozence na výše uvedené oblasti. Cílem výzkumného šetření bylo tedy zjistit, zda intaktní sourozenci v dospělosti inklinují k zaměstnání v pomáhajících profesích, konkrétně zda je soužití se sourozencem se znevýhodněním navedlo k volbě povolání s osobami se zdravotním postižením a také, zda ovlivnilo jejich postoj k vlastnímu rodičovství.

Pro šetření bylo využito kvalitativního výzkumu, konkrétně prvků designu zakotvené teorie. Ke získání dat bylo užito hloubkového rozhovoru polostrukturovaného typu s pěti respondenty, dospělými sourozenci osob s různým typem zdravotního znevýhodnění (poruchy autistického spektra, Downův syndrom, mozková obrna). Rozhovory byly analyzovány formou otevřeného kódování. Odpovědi na výzkumné otázky jsou doloženy doslovnou citací odpovědí respondentů v jednotlivých kategoriích.

Vzhledem k tomu, že v šetření bylo užito pouze prvků zakotvené teorie a pouze otevřeného kódování, vzešla z výzkumu následující širší teorie. Inklinaci intaktních sourozenců k povolání v oblasti pomáhajících profesích ovlivňuje vyjma fungujícího rodinného prostředí a vztahů také pohlaví intaktních sourozenců. K pomáhajícím profesím směřují více ženy než muži. Soužití se sourozencem se znevýhodněním neodrazuje intaktní sourozence od plánování vlastního rodičovství.

KLÍČOVÁ SLOVA

Rodina, zdravotní znevýhodnění, mentální postižení, sourozenecké konstelace, pracovní zaměření, plánování rodičovství